

دوشنبه 13 آبان 1392-29 ذی الحجه 1434 -4 نوامبر 2013

رحلت عالم بزرگوار و فقیه کبیر «سیدابوالحسن اصفهانی» مرجع اعلای شیعه (1325 ش)...

13 آبان - 29 ذی الحجه - 4 نوامبر

* 13 آبان در گذر تاریخ

*رحلت عالم بزرگوار و فقیه کبیر «سیدابوالحسن اصفهانی» مرجع اعلای شیعه (1325 ش)
 اشاره: آیت‌الله سیدابوالحسن موسوی اصفهانی در اصل از سادات موسوی بهبهان بود که در سال 1247 ش (1284 ق) در لنجان اصفهان به دنیا آمد. وی پس از تحصیلات مقدماتی در اصفهان، عازم حوزه علمیه نجف شد و از محضر میرزا حبیب‌الله رشتی و آخوند خراسانی بهره‌مند شد. آیت‌الله اصفهانی در دور دوم مجلس شورای ملی به عنوان یکی از پنج عالم طراز اول به مجلس رفت اما پس از مدتی به دلیل مشاغل و مسافت زیاد استعفا کرد. ایشان پس از آخوند خراسانی و میرزا محمد تقی شیرازی، به همراه میرزای نایینی عهده‌دار مرجعیت شیعه شد و مرجع خاص و عام گردید. این عالم بزرگوار در حمله وهابی‌های سعودی به عراق، به همراه بسیاری از علما، در مقابل تجاوز آنان مقاومت کرده و همچنین انتخابات فرمایشی عراق را تحریم نمود. ایشان در جریان مبارزه مردم عراق علیه انگلیسی‌ها نقش سیاسی بارزی ایفا کرد و در این رابطه می‌توان به فتوای ایشان در خصوص حفظ سرزمین عراق و اماکن متبرکه و ترغیب مردم در جهاد اشاره نمود. با ارتحال میرزا محمدحسین نایینی و حاج شیخ عبدالکریم حائری یزدی در سال 1315 ش، مرجعیت شیعه به صورت تمام به وی محول شد و تنها مرجع مسلم شیعیان گردید. از آن پس، ایشان به مدت ده سال بر مسند ریاست حوزه علمیه نجف تکیه زد. این تمرکز مرجعیت و قبول شیعیان عالم در وجود هیچ مرجعی قبل آیت‌الله اصفهانی دیده نشده بود. تبحر او در علوم شرعی و معارف اسلامی و ملکات و مکارم اخلاقی و حلم و جود و بزرگواری و موقع‌شناسی و روابط دوستانه‌ای که با دولت‌های اسلامی به ویژه بلاد شیعه برقرار کرده بود و اطمینانی که دولت‌های بزرگ به نظر او داشتند سبب شد که نه تنها سفر طلاب از شرق و غرب عالم به نجف بلامانع شود، بلکه مشکلی نیز در انتقال وجوه شرعی از کشورهای دیگر به محضر ایشان پیش نیامد. ایشان در طول سالیان دراز، شاگردان فرهیخته‌ای پرورش داد. همچنین وسیله‌النجاة، ذریعة الحیاة و ذخیره‌الصالحین از جمله آثار ایشان است. سرانجام این مرجع اعلای شیعه در سیزدهم آبان 1325 ش برابر با نهم ذی‌حجه 1365 ق در هشتادوهشت سالگی در کاظمین به جوار رحمت حق شتافت و در جوار استادش، آخوند خراسانی، در نجف به خاک سپرده شد.

*اعدام انقلابی «عبدالحسین هژیر» وزیر رژیم پهلوی توسط «سیدحسین امامی» (1328 ش)
 اشاره: در جریان انتخابات دوره شانزدهم مجلس شورای ملی، جمعیت فدائیان اسلام با حمایت آیت‌الله کاشانی، لیست افراد مورد نظر خود را برای شرکت در انتخابات ارائه دادند، اما هیچ کدام از آنان در میان افراد انتخاب شده برای مجلس قرار نگرفتند. در این میان، انگشت اتهام به سوی عبدالحسین هژیر، وزیر دربار شاهنشاهی نشانه رفت. هژیر کسی بود که پس از شهریور 1320 ش به عنوان وزیر مقتدر دربار کاملاً به اوضاع مسلط بود و مورد اعتماد شاه قرار داشت. با این دیدگاه، سیدحسین امامی، از اعضای مرکزی فدائیان اسلام، مامور شد تا در نخستین موقعیت مناسب، هژیر را ترور کند. از این رو، فدائیان اسلام که هژیر را ابزار دست رژیم پهلوی می‌دانستند برای از میان برداشتن وی برنامه‌ریزی کردند و او را در سیزدهم آبان 1328 ش در مسجد سپهسالار اعدام انقلابی کردند. در این حال، امامی دستگیر شده و فوراً مورد بازجویی قرار گرفت. در نهایت دادگاه نظامی تهران، دو روز پس از این ترور، سیدحسین امامی را به اعدام محکوم کرد. این حکم در بامداد هیجدهم آبان آن سال به اجرا درآمد و با این اعدام، نخستین شهید جمعیت فدائیان اسلام تقدیم دین مبین گردید.

*تبعید «امام خمینی» (ره) از قم به ترکیه توسط ایادی رژیم فاسد پهلوی (1343 ش)
 اشاره: کابینه اسدالله علم در مهرماه 1342 به دستور شاه، پیشنهاد آمریکا مبنی بر اعطای مصونیت قضایی به اتباع آمریکا را به صورت یک لایحه قانونی در هیئت دولت تصویب کرد و در اوایل 1343 ش از تصویب مجلس شورای ملی و سنا نیز گذشت. وقتی این خبر محرمانه به امام رسید، ایشان تصمیم گرفتند حقایق را به مردم گفته و آنها را از فاجعه بزرگی که به دست رژیم وقوع پیوسته بود باخبر کنند. بنابراین پس از تبادل نظر با علمای بزرگ حوزه، در چهارم آبان 1343، با ایراد نطقی تاریخی، رژیم را رسوا کرده و مفساد کاپیتولاسیون را مطرح نمودند. به دنبال اعتراض شدید و گسترده امام خمینی علیه تصویب لایحه اعطای حق کاپیتولاسیون به اتباع آمریکایی مقیم ایران، ماموران مسلح شاه، نیمه شب سیزدهم آبان 1343، خانه امام را در قم محاصره کرده و از بالای دیوار، وارد منزل شدند. آنان امام را دستگیر و با اتومبیل به تهران منتقل کردند و از آنجا مستقیماً به ترکیه تبعید نمودند. این تبعید با واکنش شدید اقشار مردم مواجه شد و تظاهرات بسیاری در شهرها به راه افتاد.

*کشتار دانش آموزان در دانشگاه تهران توسط مزدوران رژیم پهلوی و روز دانش‌آموز (1357 ش)

اشاره: در 13 آبان 1357، صدها دانش‌آموز و دانشجو در چهاردهمین سالگرد تبعید حضرت امام خمینی(ره) به ترکیه، در دانشگاه تهران گرد آمدند تا بار دیگر پیوندشان را با رهبر بت‌شکن خویش به جهان اعلام نمایند. در ابتدا چند گلوله حاوی گاز اشک‌آور به سمت آنان پرتاب گردید و با رساتر شدن شعارهای تجمع‌کنندگان، تیراندازی نیز آغاز شد. این درگیری‌ها صبح و بعدازظهر ادامه یافت و دشمنان اسلام را بیش از پیش به رسوایی و شکست کشاند. در این فاجعه، 56 تن شهید و صدها نفر مجروح شدند. حضرت امام از پاریس در پیامی به این مناسبت فرمودند: «عزیزان من صبور باشید که پیروزی نهایی نزدیک است. من از این راه دور چشم امید به شما دوخته‌ام و صدای آزادی‌خواهی و استقلال‌طلبی شما را به گوش جهانیان می‌رسانم.» از آن تاریخ به بعد، سیزدهم آبان ماه با عنوان روز دانش‌آموز، به عنوان حماسه خونین لاله‌های انقلاب در جریان نهضت اسلامی، گرمی داشته می‌شود.

* تسخیر لانه جاسوسی آمریکا و روز مبارزه با استکبار جهانی (1358 ش)

اشاره: با پیروزی انقلاب اسلامی، باران توطئه‌ها باریدن گرفت و شیطان بزرگ، آمریکا، با دخالت‌های آشکار و پنهان، سعی در ایجاد جریان‌های انحرافی در نهضت مردمی داشت. همچنین در سراسر کشور به ویژه در دانشگاه‌ها حرکت‌هایی صورت می‌گرفت تا جو سیاسی جامعه را پیچیده کرده و به نفع آمریکا به پیش ببرند. در چنین شرایطی دانشجویان مسلمان پیرو خط امام، با درک فرمایش امام مبنی بر این که همه گرفتاری‌های ما از آمریکاست، به عنوان لیبیک به بیانات امام و وادار کردن آمریکا به استرداد شاه و اموال ملت ایران، سفارت آمریکا در تهران را به تصرف خود درآوردند. فردای آن روز، امام، حرکت دانشجویان را تایید کردند و آن را انقلابی بزرگ‌تر از انقلاب اول خواندند. با فتح لانه جاسوسی، علاوه بر افشای ماهیت چهره‌های سازشکار داخلی و دمیده شدن روحیه بیداری، هوشیاری، وحدت و همبستگی در امت مسلمان، ابهت پوشالی آمریکا در جهان شکسته شد و هیئت حاکمه آمریکا را به خفت کشاند.

* آغاز هفته تربیت اسلامی

(13 تا 19 آبان)

اشاره: مسأله تربیت، مسأله حیات و ممات ملت هاست و بنای آن در خانواده آغاز و در محیط آموزش و اجتماع تکمیل می‌گردد. تربیت به معنای باروری و شکوفایی بذره‌های نهفته و کشف گنجینه‌های پنهان در وجود انسان است. همچنین مربی، رسول آگاهی، رشد، خویش‌شناسی و دگرسازی است. از این رو به علت اهمیت فوق‌العاده امر تربیت در به کمال رساندن انسان، دولت جمهوری اسلامی ایران، در سال 1359 ش از سیزدهم تا نوزدهم آبان ماه هر سال را هفته تربیت نام نهاد که نخستین روز آن، روز دانش‌آموز نام گرفته است.

* 29 ذی الحجه در گذر تاریخ

*درگذشت «ابن خیاط» دانشمند و

نحوی بزرگ (320 ق)

اشاره: ابوبکر محمدبن احمد بن منصور معروف به ابن‌خیاط از محدثین و علمای بزرگ علم نحو، درس‌مقرن از شهرهای ایران قدیم به دنیا آمد و پس از پایان مراحل ابتدایی تحصیل، در سال 285 ق به عراق رفت. ابن خیاط در شهرهای مختلف عراق که در آن زمان از مراکز علمی جهان اسلام بودند، علوم اسلامی به ویژه علم نحو را فراگرفت و در این علم به استادی رسید. اگرچه کتاب‌های زیادی از ابن خیاط در دست نیست، اما از جمله آثار وی می‌توان به معانی القرآن، الموجز فی النحو و النحو الکبیر اشاره کرد.

*شهادت روحانی آگاه و مبارز انقلابی

«شیخ محمد خیابانی» در تبریز (1338 ق)

اشاره: شیخ محمد خیابانی در سال 1297 ق در خاмене از توابع شبستر به دنیا آمد. در ابتدا مدتی به همراه پدر به کار تجارت مشغول بود، اما گرایش روحی به فراگیری علم او را به سلک روحانیت در آورد. شیخ محمد مدارج علمی را به سرعت پیمود و در درس عالی فقه و اصول و هیئت و نجوم شرکت کرد. در محاصره تبریز، وی از ارکان فکری و رهبری مردم بود و با لباس روحانیت و تفنگ بر دوش در سنگرها به دفاع از شهر و ناموس و حیثیت مردم مسلمان در مقابل سپاه متجاوز عین الدوله صدراعظم قاجار پرداخت. پس از خلع محمدعلی شاه از حکومت، از طرف مردم تبریز به مجلس شورای ملی راه یافت، و در کنار افرادی همچون شهید مدرس به دفاع از حقوق مردم قیام کرد. از قاجار کارهای درخشان خیابانی در مجلس دوم، اعتراض شجاعانه و کارساز او علیه اولتیماتوم استعماری دولت تزاری روس بود. اوضاع نابسامان ایران و اخراج نمایندگان آذربایجان از مجلس شورای ملی، شیخ محمد خیابانی را به تشکیل مجلس محلی و قیام مردمی فرا خواند و در 16 رجب 1338 آن را علنی ساخت. در این قیام تبریز از لوث حضور خائنان و بیگانگان مزدور پاک شد و زمام امور به دست خیابانی و یارانش افتاد. این قیام پیروزمندانه، پنج ماه ادامه داشت. سرانجام با خیانت مخبرالسلطنه که چهره‌ای موجه و ملی داشت، هواداران و یاران

خیابانی به قتل رسیده و یا خلع سلاح شدند. در نهایت بر اثر خیانت برخی مزدوران، شیخ محمد خیابانی در 29 ذی‌الحجه‌ی سال 1338 ق (22 شهریور 1299 ش) به شهادت رسید. پیکر وی را در گورستان سید حمزه در تبریز به خاک سپردند. بعدها، این گورستان به مدرسه تبدیل شد و با ویرانی مدرسه، مقبره‌ی خیابانی مظلوم هم از بین رفت.

*تصرف شهر بیروت توسط سپاهیان مسلمان شام و مصر در جنگ با صلیبی ها (690ق)